

کرونا از منظر دیگر- ۲

بیماری طبقه متوسط یا استعاره‌های کرونا!

کمال‌الدین دعایی

● طبقه متوسط «شادی» و «سلامت» را چونان هنجارهای مهم حیات بشری درونی کرده است. در ناخودآگاه این طبقه، «بیماری» نوعی انگ اجتماعی به حساب می‌آید. اگر بشود، حتی سلطان را باید از چشم دیگران پنهان کرد. برای لایه‌ای از این طبقه که دل به «حشمت و جاه» در «عصر جدید» سرمایه بسته است، نفس آدم‌بودن و زندگی‌کردن به خودی خود واجد هیچ ارزشی نیست؛ مگر اینکه در پی سودایی خود را به آب و آتش بزند و معرکه بگیرد و ارزش افزوده بیافریند. اینها در کنار هم، برای گروهی که تصور ذهنی‌اش از مفهوم آزادی عمدتا با آزادی مصرف رقم خورده است، وضعیتی هولناک‌تر از این می‌شود که روبراوی پدیده‌ای میکروسکوپی، گرفتار در میان خطر مرگ و احتمال زندگی، با رگباری از نواهی مصرفی بمباران شود؟ «بیرون نرو، نخور، لذت نبر»، «تا کی؟»، «معلوم نیست، فعلا بیرون نرو، نخر، نخور، لذت نبر». در جهانی که باور منحصر شده است به امر دیدنی و «سودای «دین» و «دیده‌شدن» معنابخش نیست». در جهانی که ارتباطات اجتماعی است، احساس خطر از سوی موجودیتی چنین ناشناخته و ناپیدا، پیامدی جز یک ترومای جمعی نخواهد داشت.

درعین‌حال و در همین قم، هم‌زمان با دعوا بر سر اینکه «حرم» باز باشد یا نه یا کسی دست به «ضریح» بزند یا نزند، در فروشگاه‌های زنجیره‌ای هم که معابد مصرف باشد هروله‌ای پا گرفته است از سر اضطراب. **استعاره‌های کرونا چیست؟** تعبیر «ژان لوک نانسی» در باره انفجار نیروگاه فوکوشیما این بود که ما در معرض «فاجعه معنا» قرار گرفته‌ایم. بخشی از اضطراب و آشفتگی، قطعا همان رنج فقدان معنای متافیزیکی در جامعه است کرونا را بحق باید ویروس سرمایه‌داری جهانی دانست. قرن‌هاست بشر با بیماری‌های واگیردار به هراس و هلاک گرفتار شده است: وبا، طاعون و م‌خملک. تفاوت کرونا‌ویروس، ظهور و شیوع فراقراری و برق‌آسای آن در شبکه‌های ارتباطات کار و سرمایه است. از من و شما پنهان نیست که بسیاری بر سر خوان کرم چین هستند اما آمریکایی‌ها می‌گویند «ناهار مجانی» واقعا مجانی نیست. این ماجرا به ادبیات اقتصاددان‌ها هم راه پیدا کرد و به این نتیجه رسیدند که پذیرش هر گزینه‌ای هرچند خوشایند و چرب‌ونرم به نظر آید، هزینه‌های پنهانی دارد که در بلندمدت رخ می‌نماید. اینک کرونا را می‌توان شمه‌ای از پیامد بهره‌وری ارزان جهان از چین دانست. طی چند دهه گذشته، این به لطف استثمار بی‌رحمانه میلیون‌ها نیروی کار گرسنه در گولاک‌های تولیدی چین بوده است که طبقه متوسط جهانی طعم دموکراسی مصرفی را چشیده است. این مصرف‌کنندگان، هیچ‌گاه از خودشان تپرسیدند *تی شرت*، روغن نارگیل، گوشی تلفن همراه، را رزایی که با قیمت مفت می‌خرند چطور مفت برایشان تمام می‌شود، چنان مفت که قیمت کالا حتی با هزینه حمل‌ونقلش از آن‌سوی اقیانوس‌ها سازگاری ندارد یا اینکه سرمایه‌داری خودکامه کمونیست‌های چین و چنگ‌اندازی به تاروپود دیگر کشورها، چه کشور خود بر سر طبقات کارگر در دیگر کشورها، در کشور خود همین مصرف‌کنندگان، آورده است. یا اینکه سلطه امپریالیستی چین در قاره آفریقا چگونه به تأمین مواد اولیه و تحقق «معجزه چین» مدد رسانده است. ناشناختگی و ترسناکی کرونا، هم‌از نمادینی است از همین چین ناشناخته و نفرت‌انگیز. مصرف‌کننده نوپروژا که هیچ پراوایش نبوده است لذت‌اندوزی از کالای ارزان و رنگارنگ چینی هم‌آیند چه درد و رنجی در چهار گوشه دنیاست، چطور توقع دارد که انسان چینی از ترس انتشار ویروس و درد و رنج در این‌طرف دنیا دست از لذت سوپ فلفاش و خورش موش بشوید؟ به قول نظامی «شراب چینان مانی‌فریب است»: هرکه شیدی‌ای‌اش به شاهد چینی بیشتر و شکیبایی‌اش در مقابل کالای چینی کمتر، سهمش از کرونا بیشتر، بااین‌حال، کرونا یک جزئیول جهانی‌شده است. درست مثل همان امواج نامرئی رادیواکتیو که آب و هوا و غذا را آلوده کرد و همه را به کنج آلونک‌ها انداخت و به جلائی وطن واداشت. درست مثل هزینه‌های پنهان «انرژی مفت» جامعه‌شناس فقید آلمانی «اولریش یک» چند ماه قبل از آنکه راکتور هسته‌ای در اوکراین به باد فنا برود، کتاب «جامعه‌ریسک» خود را به ناشر سپرده بود. با انفجار جزئیویل، همه با کوشش و پوست خود فهمیدند منظورش از ریسک یعنی چه: در جهان به‌هم‌پیوسته، خطر در هرکجا یعنی خطر در همه‌جا. به تعبیر خودش: «در مدرنیته پیشرفته، تولید اجتماعی ثروت به طور سازمان‌یافته‌ای همراه است با تولید اجتماعی خطر». برخی دانشمندان می‌گویند ویروس کووید-۱۹ فراورده جهش‌های ژنتیکی پیایی است و همین حالا در زنجیره‌ای از دگرگونی‌های ژنتیکی در حال قدرت‌گرفتن است. به فرض که چنین باشد، اگر چین در آزمایشگاه‌های ژنتیکی خود مشغول آزمون‌وخطا برای تولید فلفاش‌های تپ‌لتر و مارهای خوشمزه‌تر باشد چه؟ تصور کنید یک روز کودکان هدیه تولد خود را در میاهوی شوق‌دووق اطرافیانیش باز کند و ناگهان از میابان کالای چینی، یکی از همان هیولاه‌های جهش‌یافته ژنتیکی، یک کرناوی کوچولووی رگ‌وی‌دار، مثل «نومورف» فیلم «یکانه» ری‌دلی اسکات، بیرون بچهد و همه‌جا را به خاک‌وخون بکشد. به صفحه تلویزیون چینی خانه‌تان اندکی با دقت نگاه کنید: هالیوود از آنچه گمان می‌کنید بسیار به شما نزدیک‌تر است.

روزنامه شتر

چهارشنبه ۲۱ اسفند ۱۳۹۸ | ۱۶ رجب ۱۴۴۱ | ۱۱ مارس ۲۰۲۰ | سال هفدهم | شماره ۳۶۶۷ | ۱۶ صفحه | اذان ظهر تهران ۱۲:۰۴ | اذان مغرب ۱۸:۲۷ | اذان صبح فردا ۴:۵۶ | طلوع آفتاب ۶:۱۹

روزنارضا

کارتون خواب

مایکل مور و گومز

شیوع کرونا ارتش بسیاری از کشورها را درگیر کرده است

قلم سبز

از دوده‌های لندنی تا هیمالیا تا کرونا چقدر راه است؟

محمد درویش

– از جمله روی- احتمالا از آتش‌سوزی‌های بزرگ جنگل‌ها، به‌ویژه در حد وسیعی از اوایل قرن ۱۹ برای تبدیل مناطق جنگلی به زمین کشاورزی ناشی شده‌اند. گابریلی گفته: «آنچه آن زمان علاوه بر انقلاب صنعتی به‌وقوع پیوسته، افزایش انفجارآمیز جمعیت است که نیاز به مزارع را افزایش داده و راه معمول برای به‌دست‌آوردن زمین بیشتر، سوزاندن جنگل‌ها بوده». بیشترین حد فلزات سمی در لایه‌هایی پیدا شده که بین سال‌های ۱۸۱۰ و ۱۸۸۰ یخ زده‌اند؛ آنچه پژوهشگران آن را احتمالا نتیجه زمستان‌های مرطوب‌تر از معمول می‌دانند که موجب شده‌اند یخ و برف بیشتری شکل بگیرند. گابریلی و تیم او گزارش داده‌اند نمونه‌های به‌دست‌آمده از قرن بیستم یک ماده سمی دیگر، همانا سرب را نشان می‌دهند؛ سرب که احتمالا نتیجه افزودن آن به بنزین است. گابریلی اضافه کرده است: «میزان فلزاتی که باقی‌مانده‌ایم بالاتر از حدی هستند که در طبیعت وجود دارد، اما آن اندازه هم بالا نیست که مسموم‌کننده باشد. با وجود این، در آینده زیست‌اباشگی می‌تواند موجب شود فلزات به میزان خطرناکی در آب ذوب‌شده از یخ‌ها و نتیجتا در بافت ارگانسیم‌هایی که در زیر یخ‌چال‌های طبیعی زندگی می‌کنند، برسند».

خواننده عزیز ستون قلم سبز!

آثار و عوایق سبک زندگی جهانپسان از حدود بیش از ۲۰۰ سال پیش، اینک اندک اندک از فاصله‌ای حتی ۱۰ هزارکیلومتری و در نقاطی صعب‌العبور و پیچ‌خه خود را نشان می‌دهد. تو گویی این همان کارنامه اعمال ما در دوزخ است که چیزی را پنهان نمانده‌اند به نشانه‌های باقی نمی‌نهد. تامل‌برانگیزتر آنکه ثبات فناوری و قدرت مخرب آدمی در ۲۵۰ سال پیش، در مقایسه با امروز، شوخی‌ای بیش نیست. تصور کنید ماچراهی‌های همچون نشان نارنجی که در جنگ ویتنام استفاده شد، انفجارات اتمی از هیروشیما تا جزئیویل و از ناکازاکی تا فوکوشیما، تلاش برای دست‌کاری ژنتیکی محصولات و تولید تراریخته‌ها، ورود سالانه بیش از ۳۰۰ ماده شیمیایی جدید به کره زمین، زباله‌های فضایی و کثرت ماهواره‌های سرگردان در نیوار، رزمایش‌های مهیب از اقیانوس‌ها و تبعات تغییر اقلیم چه بالایی را برای ساکنان زمین در قرن ۲۲ به ارمغان خواهد آورد؛

بلاهایی که نشانه‌هایش را در ظهور ویروس‌ها و بیماری‌های کشنده‌ای مانند سارس، ایدز، ابولا، کرونا و… می‌توان رهگیری کرد. بیش از صد سال پیش، الکسیس کارل، اکولوژیست نامدار جهان، هشدار داده بود: «برای حکومت بر طبیعت، باید از قوانین آن پیروی کرد». کاش آن هشدار و زنهار خردمندانه را درک می‌کردیم…

بیماری کرونا از چین آغاز شد و با وجود تلاش‌های خیره‌کننده دولت چین در کنترل پخش این ویروس، راه خود را به همه نقاط جهان گشود. بی‌شک علت این گسترش سریع، رفت‌وآمدهای فراوان و تبادلات گوناگون روزمره و پیوسته بین کشورهای گوناگون است. گسترش مهاجرت، علم و تکنولوژی و اقتصاد جهانی زمینه‌ساز این تبادلات اجتناب‌ناپذیر و غیرقابل چشم‌پوشی است. در این شرایط، کنترل گسترش بیماری اراده‌ای جدی و جهانی می‌طلبد. همه مردم جهان حسی مشترک پیدا می‌کنند و دور هم گرد می‌آیند تا خطری را که متوجه همه انسان‌هاست، از خود دور کنند. همه می‌دانند ضعف در کنترل بیماری از سوی مردمی در یک گوشه جهان پیامدهایی ناگوار برای همه ساکنان کره زمین دربر خواهد داشت. آری همه انسان‌ها و جوامع عضوی از این اتحادیه هستند و هر حلقه متزلزلی امکان پاره‌شدن و شکست این اتحاد را فراهم می‌آورد. از طرف دیگر، این انتقال و تداوم حیات ویروس

محمدعلی آرامی

متخصص مغز و اعصاب

است که باید متوقف شود. از آنجا که ویروس فقط در بدن انسان‌ها (و گاه حیوانات) می‌تواند رشد و تکثیر یابد، تنها پاشنه‌آشیل و ضعف این بیماری ممانعت از ورود ویروس به بدن انسان‌هاست. هر شخصی وظیفه دارد ابتدا درهای بدن خود را برای ورود این ویروس ببندد. پس نباید به منابع محتمل این ویروس که افراد مشکوک یا شناخته‌شده بیمار هستند، نزدیک شود. همچنین چنانچه خود فرد علائم بیماری را دارد، نباید به گونه‌ای رفتار کند که دیگران را در معرض ابتلا قرار دهد و لازم است تا زمان بهبودی خود را قرنطینه کند. این دو رفتار بهداشتی بنیاد قطع زنجیره انتقال و تداوم حیات ویروس و بیماری کروناست. اگر سالم هستید، بیمار نشوید (خودمراقبتی) و اگر بیمار هستید، دیگران را مبتلا نکنید (خودقرنطینه‌کردن). شیوه‌های عملی بسیار ساده‌اند: از آنجا که راه‌های ورود ویروس به بدن از طریق دهان و بینی و چشم است، به‌هیچ‌وجه و تحت هیچ شرایطی دست‌های خود را به صورت خود نزنید و چون این احتمال به‌طور غیرارادی نیز وجود دارد، همیشه دست‌هایتان را ویروس‌زدایی‌شده نگه دارید که با شست‌وشوی مکرر دست‌ها با مواد ویروس‌کش مقدور است که خوشبختانه آب و صابون کافی است و در صورت شست‌وشوی درست، ویروس‌را از بین

آکادمی

آزمونی برای بشریت

می‌برد. راه دیگر از طریق تنفس قطرات آلوده از منابع شناسایی‌نشده است که در این صورت با استفاده از ماسک در اماکن و برخورد‌های نزدیک می‌توان مانع ورود و خروج ویروس از طریق دهان و بینی شد. همچنین به دلیل احتمال وجود افراد ناشناخته در تجمعات که ویروس را بسا خود حمل می‌کنند، از حضور در اماکن عمومی و تجمعات باید پرهیز کرد و در خانه‌هایتان بمانید. تراکم جمعیت امکان ابتلای افراد سالم و تداوم رشد و تکثیر ویروس را به‌شدت بالا می‌برد. همان‌طور که متوجه شدید، کنترل بیماری ساده به نظر می‌رسد، اما عزمی جدی و تلاشی همگانی و خستگی‌ناپذیر می‌طلبد. اگر همه انسان‌ها رفتار بهداشتی مذکور را رعایت کنند، بیماری را می‌توان تا حد ریشه‌کنی شکست داد. بنابراین یک وظیفه دیگر همه ما آموزش و نظارت بر رفتار هم‌نوعان و هم‌شه‌ریان‌مان است. رویارویی با ویروس کرونا آزمونی برای اراده همه مردم جهان و صد البته برای مردم ایران است؛ آزمون اتحاد جهانی، آزمون توانایی‌های فراوانی که طی سالیان گذشته در عرصه‌های گوناگون به دست آورده‌ایم. آیا این توانایی‌ها و پیشرفت‌های علم و تکنولوژی بشر را در این نبرد با کمترین تلفات نسبت به پاندمی‌های دیگر، پیروز خواهد کرد؟ باید ماند و دید.

تحلیل

کرونا و سلامت اجتماعی

یونس نوربخش*

ابعاد مختلف جسمی، ذهنی، روحی و اجتماعی دارد. از این‌رو این تصور که فقط یک دستگاه می‌تواند سلامت جامعه را تأمین کند تصویری غلط است که می‌تواند مشکلات زیادی در جامعه ایجاد کند. پزشکی‌سازی سلامت و خلاصه‌کردن سلامت در درمان و بیمارستان در حقیقت به معنی نادیده‌گرفتن ابعاد پیچیده این موضوع است. به عنوان نمونه می‌توان از پیامدهای روانی ابتلای جامعه به ویروس کرونا صحبت کرد که خود مشکلات دیگری از قبیل استرس، ترس و واهمه را ایجاد کرده است و همین می‌توانند در کاهش ایمنی و مقاومت بدن مؤثر باشد پس حضور روان‌شناسان نیز برای ارتقای سلامت ضروری است. جامعه‌شناسان نیز با بررسی و تحلیل وضعیت شیوع کرونا در بین گروه‌های اجتماعی می‌توانند موارد آسیب‌پذیر و پرخطر را بررسی و برای پیشگیری راهکار ارائه کنند یا موانع مشارکت مردم در امر خودمراقبتی و همکاری را دولت در پیشگیری از شیوع کرونا را بررسی و کمک کنند. انعکاس اخبار این نوع حوادث دقت و ظرافت‌های خاصی دارد که متخصصان امر رسانه و ارتباطات در این زمینه راپررک جامعه هستند. در اینجا پیشنهاد مشخص این است که در ستاد عالی مقابله با بحران حضور این متخصصان الزامی است. پس این ستاد باید چند کارگروه تشکیل و چند دانشگاه بزرگ را به‌ج‌د دعوت به همکاری کند. نهادهای مدنی و سازمان‌های مردم‌نهاد به‌عنوان بزرگ‌ترین ظرفیت اجتماعی هنوز به‌صورت جدی به مشارکت فراخوانده نشدند. انجمن‌های علمی و نهادهای مردمی، گروه‌های جهادی با توجه به شبکه‌گسترده ارتباطاتی خود و داشتن نیروهای داوطلب، می‌توانند بیش از این مؤثر باشند.

۶. مسئله کرونا نه تنها یک مسئله ملی بلکه جهانی است: این به این معنا است که این مسئله مدیریت ملی و تدبیر ملی لازم دارد و مشارکت تمام ملت و حتی ملت‌ها و دولت‌ها را می‌طلبد. در واقع این مسئله با سپردن آن به یک بخش قابل حل نیست و همکاری تمام‌عیار فرابخشی و بین‌دولت‌ها را می‌طلبد. به‌اشتراک‌گذاشتن تجربیات و تبادل اطلاعات بین دولت‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

۷. دسترسی همگانی و برابر به امکانات: این مسئله باز در کرونا نیز خود را نشان داد. در حالی که جامعه درگیر این بیماری است، شاهدیم چگونه میلیون‌ها ماسک و لوازم بهداشتی احتکار می‌شود یا گران به فروش می‌رسد. هنوز سیستم توزیع کالا و خدمات در جامعه از مشکلات زیادی رنج می‌برد و مافیاهایی پشت این قضیه برنامه‌ریزی می‌کنند. در این بین فرودستان جامعه بیشترین ضرر را می‌کنند و نمی‌توانند مراقبت‌های اولیه را از خود انجام دهند. این در حالی است که با بسته‌شدن مغاز‌ها و تعطیلی بسیاری از مشاغل، فرودستان‌هایش از هر قشری آسیب‌پذیر هستند و حتی همچنان خبری از توزیع اقلام مورد نیاز برای آحاد جامعه نیست و گو اینکه اینجا هم دولت کاره‌ای نیست و باید بر اساس قانون بازار آزاد و تولیدی‌الی عمل کرد؛ اما دسترسی به امکانات اولیه بهداشتی و مراقبت از جان وظیفه اولیه دولت‌هاست.

«جامعه‌شناسی و رئیس کرسی یونسکو در سلامت اجتماعی دانشگاه تهران

مسائل و جوامع، پرداختن علمی به این مسائل بسیار حائز اهمیت است.

۳. مسئولیت‌پذیری: جامعه شهری و مبتنی بر شهروندی اقتضا می‌کند موضوع ترویج و توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی س‌لوحه برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی قرار گیرد. چرا باید وقتی سلامت ما در خطر است وزیر بهداشت و درمان بارها تقاضا کند از سفرهای غیرضرور پرهیز کنید و در خانه‌ها بمانید. به نظر می‌رسد این ذهن تاریخی ما که مبتنی بر فراکنی و انداختن مسئولیت‌ها بر دوش دیگری است این بار نیز خود را نمایان کرده است. گرفتن انگشت اتهام به سمت دیگری که معمولا دولت‌ها هستند اولین اقدام پیشگیرانه ماست. منظور این نیست که دولت‌ها کوتاهی ندارند اما غفلت از وظیفه شهروندی و اجتماعی یک نوع جرم و خطاست. در آلمان اعلام شد اگر کسی به هشدارهای مراقبتی در زمینه کرونا توجه نکند دو هزار تا دوهزارو ۵۰۰ یورو جریمه می‌شود. آیا شهروندی که با بی‌مبالاتی خود در رانندگی در جاده‌ها موجب صدمه به دیگران می‌شود، مقصر نیست؟ پس ما بار دیگر باید به دهنیت خود را بر اساس ایجاد یک جامعه مسئولیت‌پذیر و مشارکت‌کننده بازسازی کنیم و دولت‌ها نیز برای این منظور باید با شهروندان را مورد بازبینی قرار دهند.

۴. خودمراقبتی: امروزه یکی از راه‌های ارتقای سلامت در جامعه کمک‌گرفتن از خود بیمار و آحاد جامعه است. از آنها خواسته می‌شود از خود مراقبت و به پزشکان در این امر یاری کنند. متأسفانه فرهنگ ایمنی و خودمراقبتی در جامعه ما پایین است و افراد جامعه را یک این مسئله شخصی می‌دانند و مسئولیتی در برابر آن و جامعه احساس نمی‌کنند. در حقیقت یک جوری می‌شود گفت ما همواره دنبال درمانگری هستیم که با کیمیای خود ما را در لحظه شفا دهد. در حالی که مراقبت از خود وظیفه شهروندی ماست. ما هر روز شاهد رفتارهای پرخطر در جامعه هستیم که از نگاه آنها خطر محسوب نمی‌شود در حالی که طبق آثار و اطلاعات درصد افرادی که در جامعه به دلیل عدم رعایت این نوع رفتارها آسیب دیدند یا مردند بالاست. بنابراین رفتار پرخطر در جامعه ما نه تعریف شده و نه آموزش‌های لازم دراین‌باره داده شده است. درپوز در جلسه‌ای مسئولی را دیدم که وقتی گفتم با فاصله نشینیم به من خنده‌ای زد و گفت: دکتر جلدی گرفتی! در دنیای امروز نه تنها برای خطر بلکه برای ریسک برنامه‌ریزی می‌کنند و از رفتارها و اقداماتی که ریسک را در جامعه بالا می‌برد، پیشگیری می‌شود به همین جهت است که آموزش راهنمایی و رانندگی به‌همراه سیمار است چون مانع رفتارهای پرخطر و کاهش ریسک‌پذیری در رانندگی می‌شود. در نظرسنجی اخیر اسبیا تعداد زیادی از مردم تهران اعلام کردند که نگرانی زیادی از کرونا ندارند و فقط تعداد کمی از آنها به اطلاع‌رسانی‌های در سطح شهر توجه کردند. این نشان می‌دهد که هنوز بخش زیادی از جامعه از میزان خطر اطلاع ندارند و شاید به همین دلیل است که مراقبت‌هایی که دولت توقع دارد، تحقق نمی‌پذیرد.

۵. سلامت اجتماعی: سلامت مفهومی است که

گذاشتیم نیز از دیگر پیوندهایی است که در آن نشریه

تهیه شده. حمیدرضا جلابی‌پور، فیض‌الله عرب‌سرخی، حسین نورانی‌نژاد و علیرضا خوشبخت در این پرونده با عنوان «اصلاطلبان و قدرت» نظرات و ایده‌های خود را مطرح کرده‌اند و همچنین هویت ملی و مسئله زبان اقوام ایرانی چشم‌ها و گوش‌ها مقاله‌ای است از سعید مدنی که در بخش چشم‌انداز سیاست قرار دارد. قانون اساسی در بوته آزمایشی گفت‌وگویی است که لطف‌الله مثمینی و محمد محمدی‌گرگانی در آن شرکت کرده‌اند.

کدامان اصلاح‌طلبان و قدرت در

شماره ۱۲۰ دوماهنامه سیاسی راهبردی چشم‌انداز ایران منتشر شد. در این شماره پرونده‌ای درباره سلامت روان با مطالب حسن عشایری، حسین مجتهدی و علی نیجوی به چاپ رسیده است. آینده گفتمان اصلاح‌طلبی با توجه به انتخاباتی که پشت سر

شماره ۱۲۰ دوماهنامه سیاسی راهبردی چشم‌انداز ایران منتشر شد. در این شماره پرونده‌ای درباره سلامت روان با مطالب حسن عشایری، حسین مجتهدی و علی نیجوی به چاپ رسیده است. آینده گفتمان اصلاح‌طلبی با توجه به انتخاباتی که پشت سر